

ЯРОСЛАВ ХАШЕК
СПРАВЕДЛИВОСТТА
ПОБЕЖДАВА

Превод от чешки: Таня Капинчева, 2016

chitanka.info

Че по света се случват странни неща и накрая истината и справедливостта трябва да победят, в това бе убеден господин Вачкарж от дълго време, като последният неприятен случай потвърди изцяло правилността на това негово мнение. Той не е успял още навсякъде да разгласи това свое дълбоко доказано изречение, че справедливостта побеждава и след най-големите неприятности, които причинява сама.

Всеки човек знае, че под втора справедливост се включват целесъобразните институции като полицейската, целият сложен полицейски апарат, а после нататък от степен към степен съдилищата, затворът, бесилото и други.

Под истинска справедливост се разбира онова определено понятие, което в най-лошия случай свършва със сухата вестникарска новина, че справедливостта е удовлетворена.

Господин Вачкарж обича да разсъждава за тези неща като в края с ясно лице винаги произнася онова изречение, прилагайки като доказателство разказа на следната случка:

Преди години имал магазин за платове в една забутана улица, където рядко попадал полицейски патрул. По това време в геометрична прогресия растели кражбите през нощта в магазините и не минавал и един ден без някъде дръзко да е ограбен някой магазин. Когато тези случаи нараснали толкова, че за да се записват жалбите, полицейската дирекция трябвало да подсигури специални помощни сили, президиумът намерил находчиво решение: а именно полицейските патрули бдително да следят за крадци през нощта. Това просто и ефективно нареждане било увенчано с пълен успех. Един ден господин Вачкарж правел до среднощ в своя магазин инвентаризация и след полунощ излязъл от дюкяна с вързопче дюшеклък, което рано сутринта трябвало да достави на някой си каруцар.

Разбира се, на улицата, в момента, когато излязъл от своя магазин, който внимателно заключвал, бил хванат от двама полицейски стражари, които чакали спокойно пред дюкяна да излезе този, който през нощта си светел вътре. Когато им казал, че е собственик на този магазин, започнали дружно да се смеят на това непохватно обяснение и го довели в най-близкия полицейски участък. Полицейският началник също се смял на неговата непохватност и заявил, че не е кой

знае колко добре обучен крадец. След това дошъл полицейски чиновник, който язвително подхвърлил: „Правил сте инвентаризация? О, така правят навсякъде, когато искат нещо да откраднат!“.

— Но аз наистина правех това — притеснено се отбранявал господин Вачкарж.

— И затова ще седите тук — отговорили му с информативен тон стражарите.

Понеже имало заповед всички уловени крадци да бъдат транспортирани веднага в полицейската дирекция с цел измервания, фотографиране и дактилоскопични изследвания, завързали дясната ръка на господин Вачкарж със синджирче за лявата ръка на друг мръсник (така го титулували) и ги подкарали двамата към полицейската дирекция.

— Само не си признавай там — съветвал го другият.

— Няма да го направя — казал малодушно господин Вачкарж. (Това по-късно му утежило положението.)

Когато го фотографирали, се разплакал, трябвало да го снимат поне три пъти. Измерването на черепа му показало подчертана престъпническа уродливост, както веднага констатирали според таблиците на Ломбросов^[1]. Наклонът на челото и формата на носа показали според друга таблица абсолютна дегенерираност, глупост и перверзност. Отпечатъците на палеца съвпаднали с отпечатъците на бандита убиец Кьоних от Манхайм (този бил заграден с черно, понеже умрял от ръката на палача преди пет години). Съвпадали също така с дактилоскопичните отпечатъци на известния международен мошеник Рубенщайн, на джебчията Футерка, на разбойника Залински, на мошеницата Семерадова и отровителката на децата на Зинкова.

Когато му прочели това, в него избликнал нов пристъп на мъчителен плач, понеже чул, че отпечатъците не са подобни, и се разкрещял, че не е Семерадова, нито Зинкова.

— Това още не се знае — казали му строго и той получил пристъп, подобен на танца на свети Вит^[2].

Сутринта го закарали до затворническата болница, понеже положението му се утежило с възпаление на мозъчните клетки, този стар симулант. В болницата два дни се колебаел между живота и смъртта, а междувремево неговата икономка съобщила в полицията загадъчен случай на изчезване на господин Вачкарж. Показали й една

от онези фотографии, на които разреван гледал към полицейския фотограф.

— Това не е той — заявила икономката за протокола, като с твърда ръка подписа и своето заявление.

А мерзавеца в болницата даже не пожелала да види.

През това време господин Вачкарж толкова много се възстановил, че изпратеният разследващ съдия можел да му зададе следния въпрос:

— Къде укрихте трупа на господин Вачкарж, когото убихте?

А господин Вачкарж отвърнал тъпо:

— Аз нищо не си спомням, уважаеми.

— Как се казвате? — питал нататък разследващият съдия.

— Аз не зная сега, казват, че не съм Вачкарж.

— Ами, да, не сте — продължил съдията. — Хайде, колко пари намерихте в касата?

— Около трийсет златни — отговорил оздравяващият.

Разследващият съдия си тръгнал. Сведението изцяло съответствало със сумата, намерена у обвиняемия в деня на неговото арестуване, докато цялото общество с интерес следяло ежедневните новини за тайнственото убийство на мъжа, който чак до съдбовния ден нищо не означавал за тях и чието име сега станало известно навсякъде, където стигали вестниците. Странното било, че обвиненият в моменти на ясно съзнание разказвал на съдия-следователя много точни подробности от живота на изчезналия търговец, така че било сигурно, че с убития са поддържали връзка.

В края на краищата се излекувал дотолкова, че можел да бъде конфрнтиран със своята икономка, която заявила, че е виждала някъде този мъж и дори е стоял пред дюкяна на убития. Дошли още няколко други свидетели, които също дали утвърдителни показания, че този измършавял побелял индивид им припомнял човека, който понякога е стоял пред магазина на изчезналия господин Вачкарж.

В моментите на прояснение на обвиняемия съдията следовател забелязвал, че се връща към старото симулиране, може би единствено в историята на криминалистиката, че всъщност самият той е изчезналият и убит. За да го обърка, му дал да напише: Аз съм Йозеф Вачкарж от Нова улица. Този почерк бил сравнен с почерка на изчезналия в търговските записи и вещите лица заявили, че този

почерк е абсолютно различен от този на търговеца господин Вачкарж, че не съществува и най-малкото подобие, както в щриха, така и в разположението на буквите, и че свидетелства за алкохолик.

Обвиненият ставал все по-душевно апатичен и съдията следовател с радост забелязвал, че започва да признава своето престъпление, докато един ден с най-голямо удовлетворение могъл да впише в протокола, че на въпроса: „Кому принадлежат дрехите, в които бяхте облечен по време на своето арестуване?“, разследваният отговорил: „На господин Йозеф Вачкарж“.

Че говорел истината в този случай, потвърдили икономката и други свидетели, които били виждали с тези дрехи господин Вачкарж да ходи в дюкяна и да се връща от дюкяна.

Един ден разследваният си признал, че господин Вачкарж има брат в Ухри зад Нитра при горското управление.

— Имайте предвид — казал му съдията многозначително, — че ще го извикаме телеграфически и ще го конфронтираме с вас.

— Правете с мен каквото си искате — отвърнал с тъпо покорство разследваният, — ние не сме се виждали вече двайсет години.

След три дни братът на изчезналия стоял лице в лице с разследвания, гледал го с огромно учудване и след пет минути извикал, прегръщайки обвинения:

— Йозефе, къде се виждаме ние с теб!

А обвиненият, усмихвайки се тъжно, свил рамене и казал примирено:

— Ами не, аз не съм ваш брат, аз вече не съм Вачкарж!

Обаче брат му се закълел, че все пак това е Йозеф Вачкарж, съдебните лекари установили, че господин Йозеф Вачкарж душевно не е съвсем здрав и чрез щателно разследване се установило, че все пак това е онзи Йозеф Вачкарж, който тогава излязъл от своя дюкян и вече три месеца е в ареста на наказателния съд. Неговата икономка и другите свидетели започнали да разбират това малко недоразумение, което станало в интерес на справедливостта, и един след друг се заклели, че все пак това е загадъчно изчезналият търговец. Така отпаднало разследването на престъплението убийство, което сам трябвало да извърши със себе си, и останало само разследването на престъплението кражба на онзи пакет, който намерили в него. То било спряно поради недостатъчно доказателства. Трябвали две години на

психиатрите в санаториума, преди да избият от главата на господин Вачкарж неговото твърдение, че не е господин Вачкарж и че някъде е скрил своя ограбен труп.

А когато след две години го изписали като оздравял, едва тогава господин Вачкарж разбрал, че справедливостта побеждава всички препятствия, и тази истина навсякъде, където и да отидел, и на всеки, с когото говорел, провъзгласявал тържествено.

[1] Италиански лекар и военен хирург, автор на теорията за вродената криминалност. — Бел.прев. ↑

[2] Християнски светец. — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.